

[Ulrich.]

Landøkonomisk Driftsbureau skal bestemme, hvad Afgiften skal være, det skal bestemmes over Rentens Størrelse, idet der opstilles en bestemt Skala for Rentens Opgang eller Nedgang efter Driftsbureauets Beregninger af Landbrugets Forrentningsprocent. Ganske bortset fra, at Landøkonomisk Driftsbureauets Beregninger kun hviler paa et Faatal af Landbrugsregnskaber og derfor maa blive misvisende som et Gennemsnit, er det givet, at Statens Jordlovsudvalg, der stadig er i Kontakt med alle eksisterende Husmandsbrug, meget bedre kan skønne over, hvilken Rente disse Brug til enhver Tid kan svare. Uden Hensyn til, om det foreslaaede er ringere eller bedre for Statshusmændene end det nugældende, maa vi insistere paa, at den af os i 1933 foreslaaede Ordning indføres som den for Statshusmændene mest retfærdige.

Jeg har saa mange Gange under Behandlingen af Jordlovene gjort opmærksom paa, at Staten har en særlig Pligt over for de Statshusmænd, som har faaet etableret deres Brug ved Statens Hjælp, nemlig den at sørge for, at der, naar ellers Flid udvises af Brugeren, skabes Mulighed for Eksistens. Staten er interesseret i, at disse Brugere kan svare de Afgifter til Staten, som Overenskomsternes betinger, og maa derfor skabe en Ordning, som gør det muligt at svare disse Afgifter, i Stedet for at den skal tolerere Restancer, der før eller senere maa afskrives som uerholdelige.

Efter den nugældende Lovs Ikrafttræden fik Statshusmændene Valget mellem konjunkturbestemt Rente og fast Rente for Statshusmandsbrug oprettet efter den gamle Lov, dog med den Undtagelse, at de maatte fraskrive sig Retten til Belaaning af Ejendommen ud over Statslaanet. Nogle valgte konjunkturbestemt Rente, andre fast Rente. De, der valgte den konjunkturbestemte Rente, har i de forløbne 5 Aar siden Lovens Vedtagelse haft en Fordel af 1 pCt. aarlig. De vandt altsaa i Lotteriet i den Omgang, men de sætter rimeligvis det vundne til i næste Omgang. Nu aabner man Adgang til, at Statshusmændene kan vælge igen; jeg maa forstaa det saaledes, at de, der har valgt konjunkturbestemt Rente, efter dette Lovforslags Vedtagelse kan vælge fast Rente, og omvendt. Ganske bortset fra, om det ene eller det andet af Ministerens Forslag er mest fordelagtigt for Husmændene, vil man forstaa, at det er et stort Apparat for Administrationen, der her sættes i Scene, og hvor meget fordelagtigere for Husmændene

og lettere for Administrationen vort Forslag vilde være.

Jeg udtaler Haabet om, at der i et Udvalg maa blive Lejlighed til at gennemdrøfte dette for Statshusmændene saa vigtige Spørgsmaal, saaledes at man kan komme til en Løsning, der er betydelig bedre end det, vi nu har levet under i de sidste forløbne 5 Aar, og betydelig bedre end det, den højtærede Landbrugsminister her har foreslaaet.

N. P. Andreasen: Jeg vil gerne sige den højtærede Landbrugsminister Tak for Forelæggelsen af dette Lovforslag. Den højtærede Minister nævnte i sin Forelæggelsestale, at der var sket adskillige Henvendelser til ham angaaende Statshusmændenes Rentebetaling for Øjeblikket. Det er rigtigt. De samvirkende Husmandsforeninger har rejst det Spørgsmaal over for Ministeren, og naar vi har gjort det, er det paa Grund af talrige Henvendelser fra hele Landets Statshusmænd i Anledning af den Stigning, der har fundet Sted særlig i det sidste Aar. Det er paa Grundlag af disse mange Udtalelser, ogsaa under Hensyn til den Maade, Grundlaget i Øjeblikket virker paa, at De samvirkende Husmandsforeninger har rejst Kravet om at faa ændret Grundlaget for den konjunkturbestemte Rente.

De nuværende Regler, der bygger paa Priserne paa Byg, Flæsk og Smør, kan ikke virke retfærdigt under de nuværende Forhold. Vi saa det, da det daarlige Høstaar kom i 1936 og de derved meget forhøjede Kornpriser; da skulde Driftsresultaterne for det mindre Landbrug, ikke mindst de Statshusmænd, som der her er Tale om, men i øvrigt ogsaa det kornkøbende Landbrug, have været daarligere, have vist en mindre Afkastning, mindre Forrentningsprocent, idet Stigningen i Priserne paa de hjemmeavlede Produkter ikke stod i Forhold til Kornprisernes Stigning. Ud fra dette Syn paa Statshusmændenes Stilling er det, vi for vort Vedkommende med stor Tilfredshed hilser dette Forslag, som gaar ud paa, at Forrentningsprocenten skal danne Grundlaget for den konjunkturbestemte Rente.

Jeg vil gerne have Lov til heroverfor at sige, at efter det Kendskab, jeg har til Resultatet af de Undersøgelser, der er foretaget med Hensyn til, hvordan det kan komme til at stille sig, og saaledes som Forrentningsprocenten inden for det samlede Landbrug har ligget i en lang Aarrække, tror jeg for mit Vedkommende, at det her foreliggende Forslag, hvorefter der kun